

COL·LECCIÓ DE VARIETATS AUTÒCTONES MINORITÀRIES DE VINYA DE CATALUNYA. CONEIXEMENT DE LA MORFOLOGIA I COMPORTAMENT AGRONÒMIC.

SETEMBRE 2019

RESUM

Posar en valor i coneixement les col·leccions de varietats autòctones i minoritàries de vinya que gestiona INCAVI :

- Mas Valero: situada a Reus, és propietat d'INCAVI i inclou més d'un centenar de varietats de vinya. En els darrers anys aquesta col·lecció s'ha ampliat gràcies a la feina de localització, identificació i conservació de varietats minoritàries que es realitza a pràcticament tota la geografia catalana.
- Vinya Manel Oller: situada a Ulldecona, fruit de la col·laboració amb el propietari de la finca que, durant anys, va anar plantant diferents varietats que localitzava a la zona del Montsià, Baix Ebre i comarques del nord de Castelló. El gran interès del material allà recollit, va afavorir la col·laboració entre l'INCAVI i els propietaris de la parcel·la per possibilitar el seu manteniment i estudi.

01. Objectius

Els objectius del projecte es basen en la oportunitat que les parcel·les de col·lecció ofereixen com a punt de coneixement i estudi de la morfologia i resposta agronòmica d'aquestes varietats. Els objectius:

- Cultivar, mantenir i ampliar les parcel·les de col·lecció.
- Caracteritzar ampelogràficament, molecular i agronòmicament les varietats presents a les parcel·les de col·lecció.
- Mantenir la plantació com a banc de germoplasma de les varietats de vinya de Catalunya
- Exposar i posar en coneixement les varietats autòctones de Catalunya al sector vitivinícola de Catalunya.

02. Descripció de les actuacions realitzades

- Manteniment de les plantacions, amb el conjunt d'accions de conreu necessàries per què les plantes tinguin un òptim estat de desenvolupament i sanitari. Per l'interès de mantenir en bon estat la vegetació i els raïms, s'instal·len malles que evitin els danys que poden provocar diferents espècies d'ocells.

- L'any 2018 es realitza la plantació i empelt de noves plantes a Mas Valero per mantenir i ampliar el nombre de varietats de les col·leccions que s'han estat formant durant l'any 2019 i es reposen les vinyes mortes de les varietats existents.

- Els treballs de multiplicació i creixement de plantes a l'umbracle que INCAVI té a Sant Sadurn d'Anoia, com a pas previ a la plantació o empelt de noves varietats a la col·lecció de Reus i d'Ulldecona. Així mateix es realitzen actuacions de millora i manteniment de l'umbracle.

- Durant aquest dos anys, s'ha mantingut activa la recerca de varietats de vinya autòctones a Catalunya, amb la posterior identificació a partir de l'anàlisi molecular i el contrast dels resultats en la base de dades que INCAVI ha anat generant en els darrers 12 anys, i amb bases de dades d'altres centres d'investigació espanyols i internacionals.

- Es realitzen la caracterització ampelogràfica i agronòmica de les varietats, per tal d'establir fitxes de descripció morfològica de les varietats.

- Per tal d'apropar la col·lecció de mas Valero al sector, s'han realitzat dos tallers de tast, un taller al 2018 els dies 5 i 19 de setembre i els dies 4 i 19 de setembre de 2019. En ambdues sessions es va explicar la tècnica de tast de baies com de tenir més eines per a la valoració prèvia a la verema del punt de maduresa i qualitat potencial del most, per tal de decidir la data de recol·lecció i/o el destí enològic d'aquell raïm.

03. Resultats

Per tal d'apropar la col·lecció de mas Valero al sector, s'ha realitzat dos Tallers de tast de raïm a la col·lecció de varietats de Mas Valero a Reus, en dues jornades: un taller al 2018 els dies 5 i 19 de setembre i l'any 2019 els 4 i 19 de setembre de 2019. En ambdues sessions es va explicar la tècnica

de tast de baies per donar a conèixer eines per a la valoració prèvia a la verema del punt de maduresa i qualitat potencial del most, per tal de decidir la data de recol·lecció i/o el destí enològic d'aquell raïm.

Imatge 1. Fotografia del tast de baies del dia 18 de setembre del 2019, moment d'explicació general de la parcel·la i teoria del tast de baies (Foto: INCAVI)

Varietats tastades la primera jornada de cada taller:

- Garnatxa peluda
- Garnatxa Roja o lledoner gris
- Xarel·lo, pansa blanca, pansal o cartoixà
- Xarel·lo rosat o vermell
- Sumoll negre
- Sumoll blanc, merseguera o esquitxagos
- Trepal blanc
- Vinyater
- Mandó o garró
- Subirat Parent, Malvasia riojana o Alarije
- Morenillo

Varietats tastades la segona jornada de cada taller:

- Carinyena blanca
- Carinyena Roja
- Moscatell romà
- Picapoll blanc
- Picapoll negre
- Trobat blanc
- Morastel
- Escanyavella
- Monastrell

En el taller de l'any 2018 van assistir 52 persones i l'any 2019 38 persones, amb una valoració excel·lent de l'activitat per part dels assistents.

04. Àmbit d'aplicació

Les col·leccions de varietats permeten mantenir, conservar i poder treballar amb varietats minoritàries trobades arreu de Catalunya i posar-les a l'abast de tot el sector.

05. Conclusions i accions futures

Es preveu repetir l'acció durant els propers anys, podent-se ampliar a altres moments de l'any en que sigui possible fer una introducció a l'ampelografia de les varietats degut a la bona acollida i l'interès suscitat pel sector per les varietats autòctones i minoritàries presents en la col·lecció.

DADES DEL CENTRE DE RECERCA

Institut Català de la Vinya i el Vi (INCAVI)
Plaça Àgora 2-3, 08720 Vilafranca del Penedès
<http://incavi.gencat.cat/>
Tel. +34 93 890 02 11

PRESSUPOST

Pressupost total del projecte: 29.200 €
Contribució de la UE al pressupost: 12.556 €

DIFUSIÓ DEL PROJECTE

2 Jornades tècniques:

- Any 2018: Taller de tast de raïm a la col·lecció de varietats de Mas Valero a Reus, en dues jornades: el 5 i 19 de setembre de 2018.
- Any 2019: Taller de tast de raïm a la col·lecció de varietats de Mas Valero a Reus, en dues jornades: el 4 i 18 de setembre de 2019.

Amb el finançament de:

Generalitat de Catalunya
**Departament d'Agricultura,
Ramaderia, Pesca i Alimentació**

**Fons Europeu Agrícola
de Desenvolupament Rural:**
Europa inverteix en les zones rurals

Projecte finançat a través de l'operació 01.02.01 de Transferència Tecnològica del Programa de desenvolupament rural de Catalunya 2014-2020.

Ref.: 037_2017